



רשומות

ספר החוקים

3 במרס 1988

1240

ג'ד באדר התשמ"ח

עמוד

38

חוק שחיין ההודמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 *

1. בחוק זה –
 "הסכם קיבוצי" – כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, לרבות צו הרחבה כמשמעותו בחוק האמור ולרבות הסדר קיבוצי;
 "זיכר" – שר העבודה והרוואה.
2. (א) לא יפלה מעביד בין עובדיו או בין ירושי עבודה מחמת מינום, מחמת היותם נשואים, או מחמת היותם הורים, בכל אחד מאלה:
 (1) קבלה לעבודה;
 (2) תנאי עבודה;
 (3) קידום בעבודה;
 (4) הכשרה או השכלמות מקצועית;
 (5) פיטורים או מינוי פיטורים.
 (ב) לענין סעיף קטן (א) רואים כהפליה גם קביעת תנאים שלא ממין הענין.
 (ג) אין רואים הפליה לפי סעיף זה כאשר היא מתחייבת מאפיים או ממחומם של התפקיד או המשרה.
3. (א) הוראה שנקבעה בחיקוק, בהסכם קיבוצי או בוחזה עבודה בקשר להריון, לשמירת הריון, ללידה, להגנה או לפוריות, אין בה הפליה.
 (ב) אין בחוק זה כדי לגרוע מזכות יתר המוענקת לעובדת לפי חיקוק, לפי הסכם קיבוצי או לפי חוזה עבודה, ואין רואים זכות כזו כהפליה.
4. זכאית עובדת בהתאם לתנאי העבודה והנהגים במקום עבודתה, להעדר מהעבודה בשל מחלת ילדה, תהא זכות זו נתונה גם לעובד המועסק במקום עבודה שבו נהוגים תנאי עבודה כאמור, אם נתקיים בו אחד מאלה:
 (1) בת ווגו היא עובדת ולא נעדרה מעבודתה מכוח זכאותה כאמור;
 (2) הילד נמצא בהזקתו הבלעדית.
5. לשם תיקון הפליה האסורה לפי סעיף 2 (א) (2), לא יהא מעביד יושאי לגרוע מזכויותיו של עובד אחר או לשנות את מצבו לרעה.
6. (א) לא יפגע מעביד בעובד בעניינים המנויים בסעיף 2 מחמת תלונה או תביעה של העובד לענין חוק זה או מחמת שסייע לעובד אחר בקשר לתלונה או לתביעה לפי חוק זה.
 (ב) במשפט פלילי או אזרחי ביטל הפרת סעיף קטן (א) תהא זו הגנה אם פעולת המעביד נקטטה בשל תלונת יווא או טיוע לגבי תלונת יווא שנעשה בודון ובדיעה שהתלונה היא תלונת יווא.

* התקבל בכנסת כיום (1 באור התשמ"ח 23 בפברואר 1988); הגצית היום חוקי המסר פירסמו כלה 1801, התשמ"ח, עמ' 64 והיום 1988, התשמ"ח, עמ' 224.
 1. סוף התשי"ז, עמ' 101.

הסדרה מינה
בעבודה

7. לא יפגע מעביד בעובד בעניינים המגויים בסעיף 2 מחמת סירובו של העובד להיענות להצעה או בשל התנגדותו למעשה שהם בעלי אופי מיני ושנעשו בידי המעביד או בידי מי שממונה במישרין או בעקיפין על העובד.

מודעות כדבר
הצעת עבודה

8. מעביד או הווקק לעובד לא יפרסם מודעה בדבר הצעת עבודה או שליחו להכשרה מקצועית אלא אם כן הצעת העבודה צויינה בלשון זכר ובלשון נקבה, בין ביחיד ובין ברבים, למעט הצעת עבודה שסעיף 2 (ג) חל עליה.

נטל ההוכחה

9. בתובענה של דורש עבודה או של עובד בשל הפרת הוראות סעיף 2, תהא חובת ההוכחה על המעביד כי פעל שלא בניגוד להוראות סעיף 2 —

- (1) לענין קבלה לעבודה, קידום בעבודה, תנאי עבודה, שליחה להכשרה או השתלמות מקצועית, או תשלום פיצויי פיטורים — אם קבע המעביד לגביהם תנאים או כישורים, ודורש העבודה או העובד, לפי הענין, הוכיחו כי נתקיימו בהם התנאים או הכישורים האמורים;
- (2) לענין פיטורים מהעבודה — אם הוכיח העובד שלא היתה בהתנהגותו או במעשיו סיבה לפיטוריו.

סמכות שיפוט
ותרופות

10. לבית-הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אורזי בשל הפרת הוראות חוק זה, והוא השאי —

- (1) לפסוק פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממון בשיעור שייראה לו בנסיבות הענין;
- (2) ליתן צו מניעה או צו עשה, אם ראה שהענקת פיצויים בלבד לא תהא צודקת; בכואו להוציא צו כאמור יביא בית הדין בחשבון, בין היתר, את השפעת הצו על יחסי העבודה במקום העבודה ואת האפשרות שעובד אחר ייפגע, ולגבי פיטורים הגובעים מצמצומים בעבודה גם את הוראותיו של הסכם קיבוצי החל על הצדדים. הוראות סעיף קטן זה כוחן יפה על אף האמור בסעיף 3 (2) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א—1970.

שכר מולן

11. קבע בית-הדין לעבודה בתובענה של עובד לפי חוק זה, כי מגיעים לעובד הפרשי שכר עבודה או פיצויי פיטורים יהיה לענין חוק הגנת השכר, התשי"ח—1958, המועד לתשלומם — היום השמיני שלאחר מתן פסק הדין ו"היום הקובע", לענין הפרשי שכר עבודה — היום התשיעי שלאחר מועד התשלום כאמור.

זכות הניעה

12. תובענות בשל הפרת הוראות חוק זה יכול שיוגשו בידי העובד, או בידי ארגון העובדים הציג באותו מקום עבודה, ובאין ארגון עובדים כאמור — בידי ארגון העובדים שהעובד חבר בו.

זכות התערבות
בתובענות

13. בתובענות בשל הפרת הוראות חוק זה רשאי בית-הדין לעבודה להתערב לתובענות העוסק בזכויות נשים להשמיע את דברו, בדרך שיוותה.

2 ס"ח התשל"א, עמ' 16.
3 ס"ח התשי"ח, עמ' 86.

14. לא יודקק בית-הדין לעבודה לתביעה אזרחית בשל הפרת הוראות חוק זה שהוגשה לאחר שהלפו שישה חדשים מיום שנוצרה העילה.

התיישנות

15. (א) העובר על הוראות סעיפים 2, 6, 7 או 8, דינו — כפל הקנס הקבוע בסעיף 61 (א) (1) לחוק העונשין, התשל"ז—1977.

עונשין

(ב) בעבירה על הוראת סעיף 8 לא יישא באחריות פלילית אלא המעביד או הווקק לעובד.

16. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי חבר-בני-אדם, רואים כאחראי לה גם כל שותף — למעט שותף מוגבל — או פקיד אחראי של אותו חבר, ואפשר להביאו לדין כאילו הוא עבר את העבירה, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט כל האמצעים הנאותים למניעתה.

אחריות אישית בעבירות של חבר-בני-אדם

17. לענין חוק זה דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר.

דין המדינה

18. (א) השר ימנה מפקחים לענין פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה.

מפקחים

(ב) לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק זה רשאי מפקח —

(1) לדרוש מכל מעביד או מכל מי שזקוק לעובד ומכל אדם אחר הנוגע בדבר, להמציא לו כל מידע שבידו הנוגע לחוק זה;

(2) לאחר מתן הודעה מוקדמת — להיכנס לכל מקום עבודה ולחקור את הבעלים וכל אדם אחר הנוגע בדבר שבאותו מקום, ולבדוק את המסמכים הנוגעים לעובדים באותו מקום עבודה.

(ג) מפקח רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של מי שהוא חקר על פי סעיף זה, ודין פרוטוקול שנרשם כאמור כדין הודעה שנרשמה בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול עליו.

(ד) לענין סעיף קטן (ב), אין אדם חייב למסור ראיה העשויה להפליא.

19. (א) השר ימנה מועצה ציבורית (להלן — המועצה) שחבריה יהיו:

מועצה ציבורית

(1) נציגים של משרדי הממשלה שיקבעם השר;

(2) נציגי עובדים — לאחר התייעצות בארגון עובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה;

(3) נציגי מעבידים — לאחר התייעצות בארגונים ארציים יציגים של מעבידים שלדעת השר הם נוגעים בדבר;

(4) נציגי ציבור אחרים שלדעת השר הם נוגעים בדבר.

(ב) השר אי מי שהוא מינה לכך יהיה יושב ראש המועצה.

(ג) השר יקבע בתקנות את תקופת כהונתה של המועצה, סדרי עבודתה ומספר חבריה, ובלבד שמספר הנציגים של משרדי הממשלה יהיה שלוש עשיריות מחברי המועצה, וכך יהיה מספרם של נציגי העובדים ונציגי המעבידים, ומספר נציגי הציבור יהיה עשירית מחברי המועצה.

4 ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
5 חוקי א"י, כרך א', עמ' 439.

(ד) התפטר חבר המועצה, נפטר או נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו, ימנה השר אדם אחר במקומו ליתרת תקופת כהונתו, לאחר התייעצות בגוף שבהתייעצות עמו נמנה אותו חבר מועצה.

תפקידי המועצה

20. תפקידי המועצה לייצג לשר בכל ענין הנוגע לביצוע חוק זה, וכן בכל ענין הנוגע —

- (1) לטיפול תודעה ציבורית בכל הקשור לשוויון ההזדמנויות בעבודה;
- (2) ליצירת תנאים והכנת שירותים כדי להקל על גשים את היציאה לעבודה;
- (3) לשוויון ההזדמנויות בקידום בעבודה ובשליחה להכשרה מקצועית של עובדים ועובדות במקום העבודה;
- (4) לפרסום מידע בכל ענין שבתחום תפקידיה של המועצה.

21. (א) לענין סעיף 2 אין רואים כהפליה העדפה של עובד שהוא בן משפחתו של המעביד, ובתאגיד — בן משפחתו של בעל השליטה בו; לענין זה —

(1) "בן משפחה" — בן זוג, הורה, ילד, נכד, את, אחות או בני זוגם של אלה;

(2) "בעל שליטה בתאגיד" — מי שבידו או ביחד עם בני משפחתו שליטה ישירה או עקיפה בעסקיו וניהולו של התאגיד.

(ב) הוראות חוק זה, למעט סעיף 7, לא יחולו לגבי עובד המועסק שלא לצורך עסקו או משלח ידו של מעבידו.

(ג) הוראות חוק זה, למעט סעיף 7, לא יחולו לגבי מעביד המעסיק פחות משישה עובדים.

תיקון חוק
פיצויי פיטורים

22. בסעיף 7 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג—1963 * —

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "התפטרות של הורה";

(2) האמור בו יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו בשינויים המחוייבים, על עובד, והכל אם נתקיים בו אחד מאלה:

- (1) בת זוגו של העובד הועסקה כעובדת במשך ששה חודשים רצופים לפחות בסמוך לפני יום התפטרותו; לענין זה יראו כעבודה גם תקופת הפסקה בעבודה שבה נמשכים יחסי עובד ומעביד;
- (2) הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית, או בטיפולו הבלעדי מחמת נכות או מחלה של בת זוגו.

(ג) התפטר אחד מבני הזוג כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) לפי הענין, לא יחולו הוראות סעיף זה על בן הזוג השני.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, הוראות בדבר חובת מסירת הודעות למעביד לענין סעיף זה מאת בני זוג או אחד מהם ותוצאות אי מסירת הודעות כאמור.

6... ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

23. בחוק עבודת נשים, התשי"ד—1954, בסעיף 7, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
 "(ד) הוראות סעיף קטן (ד) אף כשהן חלות מכוח סעיף 6א יחולו, בשינויים המחוייבים, על עובד שעבד אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה לפחות עשרים וארבעה חדשים רצופים עד יום הולדת ילדו, ובלבד שגונקים בו אחד מאלה:
 (1) בת זוגו היעסקה כעובדת במשך ששה חדשים רצופים לפחות בסמוך לפני תחילת העדרותו מהעבודה בהתאם להוראות סעיף קטן (ד).
 (2) הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית, או בטיפולו הבלעדי מחמת גבות או מחלה של בת זוגו.
 (2ד) געדר אחד מבני זוג מן העבודה כאמור בסעיף קטן (ד) או (1ד), לפי הענין, לא יחולו הוראות אותם סעיפים קטנים על בני הזוג השני; אולם, אם נעדר אחד מבני הזוג תקופה קצרה מהאמור בסעיפים קטנים (ד) או (1ד) לפי הענין, רשאי בן זוגו להעדר מהעבודה על פי הוראות אותם סעיפים קטנים למשך יתרת התקופה האמורה.
 (3ד) לענין חיישוב תקופת העבודה הרצופה כאמור בסעיפים קטנים (ד) ו-(1ד), יראו כעבודה גם תקופת הפסקה בעבודה שבה נמשכים יחסי עובד ומעביד.
 (4ד) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, הוראות בדבר חובת מסירת הודעות למעביד לענין סעיף זה, מאת בני זוג או אחד מהם ותוצאות אי מסירת הודעות כאמור."

24. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט—1969, בתוספת השניה, בסופה יבוא:
 "חוק שוויון תודמנות בעבודה, התשמ"ה—1988."

25. חוק תודמנות שווה בתעסוקה, התשמ"א—1981" — בטל.

26. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

(ב) השר רשאי, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר חובת מסירת הודעות למעביד לענין סעיף 4 מאת בני זוג או אחד מהם ותוצאות אי מסירת הודעות כאמור.

27. תחילתו של חוק זה ביום י"ד בניסן התשמ"ח (1 באפריל 1988).

משה קצב
 שר העבודה והרווחה

יצחק שמיר
 ראש הממשלה

חיים הרצוג
 נשיא המדינה

7 ס"ח התשי"ד, עמ' 154.
 8 ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.
 9 ס"ח התשמ"א, עמ' 285.